

Stedelijk milieujaarprogramma Mortsel 2002

Algemene informatie:

Oppervlakte stad: 778 ha 41 a 76 ca
Aantal inwoners: 24.734 (op 31.12.01)

Burgemeester: Ingrid Pira
Schepen voor leefmilieu: Paul Van Dyck

Adres stadhuis:
Liersesteenweg 1 2640 Mortsel
tel.03/444.17.17

Milieuambtenaar: Erik Mertens
Duurzaamheidsambtenaar: ...
Neerhoevelaan 50 2640 Mortsel
tel.: 03/444.18.43
fax.: 03/444.18.39
e-mail: erik.mertens@mortsel.be

Inhoud

Om papier te besparen wordt dit milieujaarprogramma zoveel mogelijk in digitale vorm verspreid. Alle hoofdstukken die digitaal beschikbaar zijn worden met een D aangeduid

Milieujaarprogramma 2002

Toelichting bij de werkwijze	D
Instrumentarium	D
Vaste stoffen	D
afvalpreventie	D
afvalrecyclage	D
bestrijdingsmiddelen	D
milieuverantwoord productgebruik	D
Water	D
Mobiliteit	D
Bodem en grondwater	D
Hinder	D
Natuurlijke entiteiten	D
Interne milieuzorg	D
Energie	D

Bijlage

Inschrijvingsformulier samenwerkingsovereenkomst	
Begroting milieu 2002	D
Evaluatie 2001: uitvoering optie 7	D
Overzicht toezichtstaken VLAREM	D
Statuten en huishoudelijk reglement milieuvadvisraad	D
Jaarverslag milieuvadvisraad 2001	D
Informatiepakket afval 2002	
Subsidiereglement afvalpreventie scholen	
Subsidiereglement op de aanleg van hemelwaterputten en Infiltratievoorzieningen	
Subsidiereglement rationeel energiegebruik	
Resultaten rondvraag personeel	D

Toelichting bij de werkwijze

Dit milieujaarprogramma is opgesteld in uitvoering van art.2.1.25 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het milieuconvenant 2002-2004.

Het milieujaarprogramma geeft aan op welke manier het stadsbestuur dat jaar de bepalingen van het stedelijk, provinciaal en gewestelijk milieubeleidsplan zal trachten te realiseren. Het geeft ook aan op welke manier de samenwerkingsovereenkomst 2002 - 2004 zal worden uitgevoerd.

Bij elke actie wordt het voorziene begrotingskrediet (aangeduid met K) en de verantwoordelijke(n) vermeld (aangeduid met V).

Bij de bestaande acties wordt kort de stand van zaken vermeld. Een meer uitgebreide evaluatie vindt u terug als bijlage (evaluatie uitvoering optie 7 in 2001).

Een overzicht van de toepasselijke begrotingsposten is als bijlage bij dit milieujaarprogramma gevoegd.

Overeenkomstig art.2.1.26 van het decreet stelt het college van burgemeester en schepenen het ontwerp-milieujaarprogramma op en legt dit voor aan de gemeenteraad. Het college van burgemeester en schepenen stelt het definitieve milieujaarprogramma vast na goedkeuring door de gemeenteraad.

De milieuadviesraad brengt advies uit over het ontwerp-milieujaarprogramma.

Toelichting bij de inhoud.

Het milieujaarprogramma omvat decretaal:

1. Een verslag van de stand van zaken betreffende de uitvoering van het gewestelijk, provinciaal en stedelijk milieubeleidsplan binnen de stad. Dit wordt weergegeven bij de omschrijving van de bestaande acties en in de evaluatie van de uitvoering van optie 7 voor het jaar 2001.
2. Een actieplan voor het komende jaar waarin concreet wordt weergegeven op welke manier de doelstellingen van het stedelijk, provinciaal en gewestelijk milieubeleidsplan zullen worden gerealiseerd. Voor wat betreft het stedelijk milieubeleidsplan 2000-2004 gaat het over de acties aangeduid met K. Dit zijn de acties die tussen 2000 en 2002 moeten worden uitgevoerd.
3. Een overzicht van de in de begroting voorziene inkomsten- en uitgavenposten om de realisatie van het milieujaarprogramma en de drie milieubeleidsplannen mogelijk te maken.
4. Een werkingsverslag van de milieuadviesraad

Verder omvat het milieujaarprogramma bovenop de decretaal reeds voorziene inhoud nog een overzicht van het gevoerde handhavingsbeleid inzake de toepassing van de milieuwetgeving.

Het actieplan heeft overeenkomstig het milieuconvenant 2002 - 2004 minstens betrekking op volgende onderwerpen:

1. instrumentarium
2. vaste stoffen (afval, milieuverantwoord productgebruik, bestrijdingsmiddelen)
3. water (afvalwater, riolering, oppervlakte- en grondwater)
4. energie
5. mobiliteit
6. natuurlijke entiteiten (groenvoorziening, natuurbehoud en ontwikkeling, landschapszorg)
7. bodem en grondwater
8. hinder (geluid, geur, licht)
9. milieuzorg binnen de stedelijke diensten (organisatie en acties)

Instrumentarium

Milieujaarprogramma—milieubeleidsplan

Dit milieujaarprogramma is gebaseerd op het stedelijk milieubeleidsplan 2000-2004. Het milieubeleidsplan is opgesteld in het kader van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en in uitvoering van optie 1 van het milieuconvenant 1997-1999. Het milieubeleidsplan werd goedgekeurd door het provinciebestuur en AMINAL.

Samenwerkingsovereenkomst 'milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling'

In zitting van 30 april 2002 heeft de gemeenteraad beslist om de samenwerkingsovereenkomst te ondertekenen voor volgende clusters:

- Instrumentarium: niveau 2
- Vaste stoffen: niveau 2
- Energie: niveau 2
- Water: niveau 1
- Mobiliteit: niveau 1
- Natuurlijke entiteiten: niveau 1
- Hinder: niveau 1
- Burgers en doelgroepen: niveau 1

Het inschrijvingsformulier bevindt zich als bijlage bij dit milieujaarprogramma.

Stedelijke diensten: organigram

Technische dienst - afdeling milieu en ruimtelijke ordening

- 2 stedenbouwkundigen niveau A
- 1 milieuambtenaar niveau A
- 1 consulent milieu en ruimtelijke ordening niveau B
- 1 duurzaamheidsambtenaar niveau B

Binnen de technische dienst werken ook het diensthoofd technische dienst, het hoofd techniek, het diensthoofd van de stedelijke werf, de groenambtenaar en de mobiliteitsambtenaar mee aan de uitwerking van dit beleid.

De gehele technische dienst valt onder de bevoegdheid van schep en Paul Van Dyck, bevoegd voor ruimtelijke ordening, mobiliteit, milieu en openbare werken.

Actie I.1: ambtelijk overlegorgaan en integratie

De milieu- en de duurzaamheidsambtenaar nemen deel aan de wekelijkse afdelingsvergadering van de technische dienst. Op deze vergadering worden de dossiers inzake ruimtelijke ordening, mobiliteit, milieu, openbare werken en het beheer van de gebouwen voor het college van burgemeester en schep en en de gemeenteraad voorbereid en uitgewerkt.

Deze vergadering wordt nauw betrokken bij het opstellen en het uitvoeren van het milieujaarprogramma.

Door de deelname aan deze vergadering kan tot een integratie van het duurzaam beleid worden gekomen.

Los van deze vergadering wordt waar nodig overleg gepleegd met andere betrokkenen (informatiedienst, secretariaat, ...)

K	0
V	hoofd technische dienst

Instrumentarium

Toezichthoudende ambtenaar

De milieuambtenaar Erik Mertens is door de gemeenteraad op 9 september 1997 aangesteld als toezichthoudend ambtenaar zoals bedoeld in art.58 van VLAREM I en heeft op 11 december 1997 de eed afgelegd voor de vrederechter van het kanton Berchem. Het overzicht van de uitgevoerde toezichtopdrachten bevindt zich als bijlage bij dit milieujaarprogramma

Milieuadviesraad

Mortsel beschikt over een zogenaamde 'open' milieuraad waar alle inwoners van Mortsel welkom zijn op alle vergaderingen van de milieuraad. Er kan bijgevolg niet per definitie voldaan worden aan de voorwaarde van art.5.1.1.5 §6.1 van de samenwerkingsovereenkomst. De twee Mortselse milieu- en natuurverenigingen zijn wel in de milieuraad vertegenwoordigd. Dit is voor deze verenigingen trouwens een voorwaarde om een werkingssubsidie te ontvangen. De statuten, het huishoudelijk reglement en het jaarverslag 2001 zijn als bijlage bij dit milieujaarprogramma gevoegd.

MMIS (gewestelijk milieu management informatiesysteem)

Het stadsbestuur zal hieraan deelnemen van zodra het systeem volledig operationeel is.

MINA-werkers

Het stadsbestuur zet geen MINA-werkers in.

Actie I.2: in dienst nemen van een duurzaamheidsambtenaar

De gemeenteraad heeft in zitting van 30 april 2002 beslist om een voltijdse duurzaamheidsambtenaar niveau B in dienst te nemen. Bij het opstellen van dit plan is de duurzaamheidsambtenaar nog niet in dienst genomen. Van zodra de duurzaamheidsambtenaar in dienst wordt genomen zal een kopie van het aanstellingsbesluit aan de directeur-generaal van AMINAL worden verzonden.

Actie I.3: opstellen van een milieubarometer

De milieubarometer zal in de loop van 2002 worden opgesteld. Hierbij zullen minstens volgende indicatoren gebruikt worden:

Afval:

Totale productie per inwoner, te storten of te verbranden afval per inwoner, te vermijden afval per inwoner (GFT+, tuinafval en PMD), aanvoer naar kringloopwinkel per inwoner)

Water:

Waterkwaliteit van de waterlopen en vijvers, aantal gesubsidieerde regenwaterputten, infiltratievoorzieningen en grasdaken, aantal km gescheiden rioleringsstelsel, evolutie van het stedelijk peilnet grondwater

Natuurlijke entiteiten:

Evolutie van de toegankelijke groene ruimte per inwoner, evolutie van de oppervlakte van de als park- of natuurgebied beheerde stedelijke eigendommen

K	879-123-48 en 8791-123-48
V	voorzitter en secretaris milieuraad

K	0
V	milieu- en duurzaamheidsambtenaar

Instrumentarium

Energie

Opvolgen van het energieverbruik van de stedelijke gebouwen met een energiezorgsysteem.

Aantal gesubsidieerde zonneboilers, aantal goedgekeurde dossiers in het kader van de stedelijke REG-subsidie

Mobiliteit

Evolutie van het aantal fietsers (op basis van fietsvergoeding) en gebruikers van het openbaar vervoer (tussenkomst in abonnement) bij het stadspersoneel

Participatie

De milieuraad is een open milieuraad.

Voor voorbeelden van participatie verwijzen wij naar volgende acties:

- 5de editie haagplantactie 'Behaag Mortsel natuurlijk' i.s.m. Natuurpunt Antwerpen Zuid
- Tentoonstelling (in 2001) Op goede voet met de aarde i.s.m. werkgroep ontwikkelingssamenwerking en milieu- en natuurverenigingen
- Cursus ecologisch tuinieren i.s.m. VELT en het cultureel centrum Mortsel

Vaste stoffen

Uitvoering stedelijk milieubeleidsplan 2000-2004

Hoofdstuk afvalpreventie en –inzameling	: pagina 62 t.e.m. 65
Hoofdstuk gebruik van duurzame grondstoffen en producten	: pagina 71-72
Hoofdstuk duurzaam omgaan met bestrijdingsmiddelen	: pagina 74-75

Afvalpreventie

Actie V.1: Verkoop compostvaten

Er worden reeds compostvaten verkocht sinds 1989. Inmiddels zijn er ongeveer 2.000 compostvaten verkocht.

Nieuw: in zitting van 26 maart 2002 heeft de gemeenteraad beslist om de prijs van de compostvaten te verlagen tot 10€ per stuk (nu 11.15 €)

Actie V.2: Compostmeesterwerking

Mortsel heeft 8 actieve gediplomeerde compostmeesters (waaronder 2 personeelsleden) en een demonstratieplaats op het recyclagepark.

De compostmeesters nemen waar mogelijk deel aan de verdere opleiding en bijscholing, georganiseerd via de intercommunale IGEAN.

Nieuw:

- de zichtbare aanwezigheid op grote evenementen (jaarmarkt, ontvangst nieuwe inwoners en wijken) verder uitwerken
- scholenwerking verder zetten
- begeleiden van eventuele wijkcomposteringsprojecten
- kippenactie herhalen i.s.m. de milieuraad

K	8761-124-48 aankoop compostvaten
V	879-124-48 sensibilisering milieu milieuableidende

K	8761-124-48 aankoop compostvaten
V	879-124-48 sensibilisering milieu milieuableidende

Afvalpreventie

Actie V.3: Reclamedrukwerk

Het stadsbestuur verspreid i.s.m. de milieuraad reeds jaren een gratis sticker 'geen ongeadresseerde reclame aub' Zowel voor deze stickers als voor de Robinsonlijst wordt regelmatig reclame gemaakt in Mortsel-info en de afvalkrant/kalender. Volgens De Post zijn momenteel ongeveer 2.200 bussen (20% van het totaal) voorzien van deze stickers. Sinds 1 januari 2002 is de belasting op de verspreiding van reclamedrukwerk gestegen tot 0.02€ per exemplaar om deze vorm van reclame te ontmoedigen.

Actie V.4: Sensibilisering afvalpreventie

Samen met de afvalkalender 2002 werd een afvalpreventiebrochure rond de thema's keukenafval, tuinafval, verpakkingsafval, papier en karton en KGA, huis-aan-huis verdeeld aan alle inwoners van Mortsel. Als bijlage is een volledig informatiepakket bijgevoegd. In Mortsel-info worden regelmatig artikels rond afvalpreventie gepubliceerd. Bij elke actie hoort uiteraard een eigen sensibilisatiecampagne.

Actie V.5: Kringloopwinkel

De stad Mortsel heeft een samenwerkingsovereenkomst met de kringloopwinkel Opnieuw en Co, met vestiging te Mortsel en Lier. In 2001 werd er meer dan 4.5 kg herbruikbare goederen per inwoner aangevoerd. Het stadsbestuur ondersteunt de werking van de kringloopwinkel door artikels in Mortsel Info, de afvalkrant/kalender, door affiches, door het betalen van een tonnagevergoeding, het afsluiten van een renteloze lening van 12.500€ en een borgstelling van 125.000€ voor de lening tot de aankoop van de gebouwen van de kringloopwinkel in Mortsel.

Actie V.4: Scholenwerking

Vanaf het schooljaar 2001-2002 kunnen alle Mortselse scholen een subsidie ontvangen voor het gebruik van herbruikbare drankverpakkingen, brooddozen, composteren en milieuzorg (MOS, Groene school). Een kopie van dit reglement vindt u als bijlage.

Voor het schooljaar 2001-2002 schreven reeds 4 scholen in voor één of meer pakketten.

Alle basisscholen ontvingen dit schooljaar het OVAM-pakket 'composteren met kinderen' en kunnen op aanvraag een of meer gratis compostvaten ontvangen en/of ondersteuning aan de compostmeesters vragen.

Het stadsbestuur plaats op aanvraag gratis de drinkwaterfonteinnetjes die AWW ter beschikking stelt aan de scholen.

Dit schooljaar plaatsten reeds 5 scholen een of meer drinkwaterfonteinnetjes.

De scholen kunnen voor de organisatie van schoolfeesten e.d. herbruikbare bekertjes ontlend bij het stadsbestuur.

De scholen krijgen van het stadsbestuur gratis recipiënten voor de selectieve inzameling van papier en karton, GFT+ en PMD. Restafval moeten zij zelf op eigen kosten laten afvoeren.

De scholen krijgen al verschillende jaren de mogelijkheid om op aanvraag het recyclagepark en de kringloopwinkel Opnieuw en Co Mortsel te bezoeken.

K	879-124-48 sensibilisering milieu
V	milieuambtenaar

K	879-124-48 sensibilisering milieu
V	milieuambtenaar

K	879-124-48 sensibilisering milieu
V	876-124-48 verwerking afval milieuambtenaar, financiële dienst

K	8797-332-02 subsidie scholen
V	scholen, milieuambtenaar, financiële dienst

Afvalpreventie

Actie V.5: Project 'herbruikbare bekens'

In het JOC Centraal worden enkel herbruikbare kunststofbekers gebruikt bij fuiven (1.000 stuks in voorraad)
De cultuurdienst beschikt over 2.000 herbruikbare kunststofbekers om tegen waarborg uit te lenen aan de organisatoren van culturele activiteiten, schoolfeesten, wijk- en straatfeesten,

Nieuw: opvolgen van de projecten rond het gebruik van herbruikbare bekens in het JOC en de uitleendienst voor herbruikbare bekens voor wijk-, schoolfeesten en andere evenementen.

Actie V.7: Kippenactie

Dit jaar wordt de 2de kippenactie georganiseerd i.s.m. de milieuraad. In 2001 werden 124 kippen verkocht aan 38 verschillende gezinnen.

Actie V.8: Afvalpreventie en afvalrecyclage binnen de eigen diensten

De administratieve diensten en scholen hebben de mogelijkheid om papier en karton, GFT+, PMD, KGA en glas te sorteren. De werf maakt gebruik van het recyclagepark om afval te scheiden.

Sinds 2002 maken de administratieve diensten en de scholen gebruik van kringlooppapier (Motif Recycled Plus) met Blauer Engellogo.

De kopieermachines zijn aangepast om eenvoudig recto-verso te kunnen kopiëren. Hiervoor werden de nodige instructies aan het personeel gegeven.

Voor het stadhuis (ontvangten, vergaderingen, ...) worden hoofdzakelijk drank in statiegeldverpakkingen aangekocht (uitgezonderd wijn en fruitsap waarvoor een oplossing wordt gezocht).

Nieuw: Vanaf 2002 beschikken alle personeelsleden van de administratie over een eigen e-mailadres en een internetaansluiting. Op deze manier zou het papierverbruik kunnen verminderen.

In samenspraak met personeel (enquête) en bestuur (werkgroep) wordt verder gezocht naar mogelijkheden om afval te verminderen (papierverbruik verminderen, koffiemelk en suiker met weinig of geen afval, wijn en fruitsap met statiegeldverpakking)

Actie V.9: Project 'herbruikbare luiers'

Vanaf 2002 kan het stadsbestuur gesubsidieerd katoenen luiers aankopen (nieuw Vlaams subsidiebesluit)

Deze luiers kunnen, samen met een informatiebrochure, als geboortegeschenk voor de kersverse Mortselaars worden meegegeven.

Nieuw: Onderzoek naar de mogelijkheid van een subsidie bij de aankoop van herbruikbare luiers en het verdelen als geboortegeschenk.

K	879-124-48 sensibilisering milieu
V	cultuur, jeugd, vereniging, milieu

K	879-123-48
V	milieuraad en milieuambtenaar

K	algemene middelen
V	stafvergadering en milieuambtenaar

K	879-124-48 sensibilisering milieu
V	milieuambtenaar

Afvalpreventie

Actie V.10: Ondersteunen wijkcompostering

Eventuele buurtinitiatieven inzake wijkcompostering ondersteunen (ter beschikking stellen van ruimte, infrastructuur en sensibiliseringsmateriaal). De composteringsplaatsen moeten volledig door de buurtbewoners worden uitgebaut en onderhouden.

K	879-124-48 sensibilisering milieu
V	milieuambtenaar en compostmeesters

Actie V.11: Project 'herbruikbare drankverpakkingen'

Onderzoek naar de mogelijkheid (o.a. project Retour is terug in Zonhoven) om de aankoop van herbruikbare verpakkingen via huis-aan-huisbedeling (brouwer, melkventer) te promoten.

Hiervoor wordt gewerkt rond het opstellen van een subsidiereglement voor de verdeling van kortingsbons aan alle inwoners van Mortsel voor de aankoop van herbruikbare verpakkingen met statiegeld.

De financiering zal gebeuren met de opbrengst van de verkoop van de PMD-zakken aan verhoogde prijzen (0.75€ per stuk)

K	0
V	milieuambtenaar & fin.dienst

Afvalrecyclage

Actie V.12: Opvolgen van het stedelijk afvalstoffenbeleid

Vanaf 1/1/2002 gelden volgende prijzen:

- Restafval groot : 1.00€ per zak
- Restafval klein : 0.65€ per zak
- PMD: 0.75€ per zak
- GFT+ 0.50€ per zak of emmer
- Tuinafval 0.75€ per zak
- Grof huisvuil 4.00€ per m³ (bij de huis-aan-huisophaling, sortering verplicht)
- Recyclagepark gratis behalve voor steenpuin (2€/0.5m³, gratis tot 0.5m³) en autobanden (1€/stuk)

Beperkt aantal gratis restafvalzakken voor inwoners met zeer lage inkomens (via OCMW)

Nieuw:

Het effect van de aangepaste prijzen, ophalingen en sociale maatregelen nagaan op:

- de aangeboden hoeveelheid afvalstoffen
- de werking van het recyclagepark
- de zuiverheid van de afvalfracties
- het slukstortgedrag

K	0
V	milieuambtenaar, financiële dienst, OCMW

Afvalrecyclage

Actie V.13: Fost Plus project

In september 2002 loopt de overeenkomst met Fost Plus af. Bij verlenging van de overeenkomst moeten er duidelijke afspraken worden gemaakt m.b.t. de huis-aan-huisophaling van PMD. Hiervoor zal in samenwerking met IGEAN een pilootproject worden ingediend waarbij de huidige hoge prijs van de PMD-zak wordt behouden om het effect op het vlak van het aankoop- en sorteergedrag van de burger na te gaan.

K	0
V	milieuambtenaar

Actie V.14: De nieuwe reglementering inzake bedrijfsafval (uitvoeringsplan bedrijfsafval, terugname- en aanvaardingsplicht) opvolgen.

Afval afkomstig van bedrijven en winkeliers wordt niet aanvaard op het recyclagepark. Zij mogen wel gebruik maken van de diverse huis-aan-huisophalingen en de wijkcontainers voor glas en textiel voor zover zij niet meer afval aanbieden dan voorzien in het politiereglement op het voorkomen en sorteren van huishoudelijk afval.

Nieuw: Onderzoek naar en, indien nodig, uitwerking van een aangepaste regeling voor de ophaling van verpakkingsafval (papier en karton, kunststof) afkomstig van winkeliers en kleine bedrijven.

Hierbij zijn volgende punten prioritair:

- afval voorkomen en sorteren moet worden aangemoedigd
- de reële ophaal- en verwerkingskosten moeten worden aangerekend
- de bestaande inzamelstructuren mogen niet overbelast worden
- het ingezamelde afval moet zowel qua aard als hoeveelheid vergelijkbaar zijn met het afval van een huishouden.

K	0
V	milieuambtenaar, middenstandsraad

Bestrijdingsmiddelen

Actie V.15: Gebruiksbeperking bestrijdingsmiddelen

In 2001 werd er in totaal 102.7 kg actieve stof verbruikt t.o.v. van 205.6 kg actieve stof in 1996.

Canyon SC is in 2001 vervangen door het diuron-vrije product Zapper SC. Het aanbrengen werd uitgesteld tot het eerste onkruid verschenen was omdat Zapper SC ook glyfosaat bevat dat geen langdurige nawerking heeft.

Er werd in 2001 50 kg (van 250 kg naar 200 kg) minder Casoron-GR aangekocht dan in 2000.

Bovendien werd 120 kg Ronstar GR aangekocht (4.2 kg actieve stof). Dit middel werd in 2001 niet gebruikt maar zal vanaf 2002 worden ingezet op de begraafplaatsen om het gebruik van Casoron-GR verder af te bouwen.

Begin 2002 werd de cursus ecologisch tuinieren van VELT georganiseerd in het cultureel centrum te Mortsel. De cursus kende een groot succes (volzet). In Mortsel-info is een artikel verschenen rond alternatieven voor pesticiden.

Nieuw:

Informeren van de bevolking via Mortsel-info, organisatie van een informatie-avond rond alternatieven voor herbiciden en insecticiden i.s.m. VELT

K	algemene middelen
V	milieuambtenaar, groenambtenaar, stedelijke werf

Opstellen van een reductieplan voor bestrijdingsmiddelen conform het decreet van 21 december 2001 op de vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door openbare besturen. Dit reductieplan zal worden opgesteld op basis van een modelreductieplan van het Vlaamse gewest (nog niet beschikbaar) en advies van VELT.

Hierbij zullen onderstaande maatregelen als basis gebruikt worden:

- Bij de aanleg van nieuwe plantsoenen zoveel mogelijk gebruik maken van bodembedekkers en/of onkruidwerende matten of houtschors.
- Bij grotere plantsoenen ruimte voorzien voor hooiland of onkruidvegetaties (meer natuur in de stad)
- Voor het onkruidvrij houden van de begraafplaatsen zal onderzocht worden of deze werken niet aan een aannemer kunnen worden uitbesteed die moet gebruik maken van alternatieve technieken (stoom of borstel)

Er zal een vrijstelling worden gevraagd voor:

- Het onkruidvrij houden van verharde wegen en voetpaden in de bebouwde kom waarbij enkel de minst schadelijke totaalherbiciden worden toegepast.
- Het onkruidvrij houden van de begraafplaatsen indien de alternatieve technieken onvoldoende resultaat opleveren.

Milieuverantwoord productgebruik

Actie V.16: Duurzame grondstoffen

Het stadsbestuur gebruikte reeds FSC-gelabeld hout voor de renovatie van de minisporthal en de tunrzaal van het GTI en maakte gebruik van onbewerkt Europees kastanjarahout voor schrijnwerk aan het JOC Centraal en de jeugdlokalen Oude God en Mortsel Dorp. De geïmpregneerde boompalen werden vervangen door niet-geïmpregneerde palen.

De milieubtenaar en het hoofd techniek volgden begin 2002 de studienamiddag over FSC-hout en houtverduurzaaming, ingericht door WWF, VIBE en het provinciebestuur.

Nieuw:

- Informeren van de bevolking via Mortsel-info over duurzaam bouwen en de realisaties van het stadsbestuur terzake. Op 30 mei wordt er een informatie-avond over duurzaam bouwen georganiseerd.
- Bij nieuwbouw en renovatie aan de stadseigendommen het gebruik van duurzame materialen verder uitwerken (FSC-hout, vloerbekleding (linoleum, kurk, natuursteen), verven (solventvrij en/of natuurverf), tussenwanden (alternatieven voor gyproc), dakbekleding (EPDM of vegetatiedak), ...). Hiervoor wordt samengewerkt met het hoofd techniek.
- In alle bestekken dienen de voorwaarden van het typebestek 250 m.b.t. het gebruik van secundaire grondstoffen en nuttig toepassen van afvalstoffen worden opgenomen
- De mogelijkheid tot het gebruik van breekpuin met COPRO-keuring onderzoeken i.s.m. het hoofd van de werf.
- Opmaak van een gebruiksregister voor duurzaam geëxploiteerd hout, bestrijdingsmiddelen, secundaire grondstoffen conform het model van het Vlaamse gewest (nog niet beschikbaar)

K	879-723-60 uitvoeren duurzame ontwikkeling
V	technische dienst, stedelijke werf, milieubtenaar

Water

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2004

Hoofdstuk milieuverstoring in de hydrologische cyclus : pagina 24 t.e.m. 27
Hoofdstuk duurzaam omgaan met water : pagina 68-69

Actie W.1: Duurzaam lokaal waterplan

In samenspraak met Boechout, Hove, Borsbeek, provincie Antwerpen, Aquafin, Natuurpunt en alle andere betrokkenen wordt dit jaar een lokaal bekkencomité Koude Beek opgestart, dat een onderdeel zal vormen van het bekkencomité Schijn en Benedenschelde.

Deze gemeenten zullen samen een duurzaam lokaal waterplan opstellen voor het bekken van de Koude Beek. Het duurzaam lokaal waterplan zal conform de code van goede praktijk en het milieuconvenant 2002-2004 worden opgesteld (nog niet beschikbaar). Het opstellen van het duurzaam lokaal waterplan moet gekoppeld worden aan de herziening van het TRP (actie W.2).

Voor het opstellen van een duurzaam lokaal waterplan zal ook contact opgenomen worden met Edegem (bekken Struisbeek), Antwerpen (bekken Schijn) en de provincie (coördinatie).

Actie W.2: Herziening TRP

De lopende herziening van het totaal rioleringsplan voor het bekken van de Struisbeek en de Koude Beek opvolgen. Afkoppeling van regenwater met hergebruik en/of infiltratie is daarbij prioritair.

Inmiddels dient bij de aanleg en heraanleg van straten binnen deze bekkens overal geopteerd te worden voor gescheiden riolering en waterdoorlatende verharding.

Actie W.3: Subsidiereglementen

De stad Mortsel is in zijn geheel gelegen in zuiveringszone A. Er zijn geen vismigraatieknelpunten, geen baangrachten en geen erosieproblemen. Bijgevolg zijn er geen (subsidie)reglementen of actieplannen rond deze thema's.

De stad Mortsel beschikt over een subsidiereglement op de aanleg van hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen en grasdaken. Het reglement is bijgevoegd als bijlage.

Op de technische dienst is een demonstratie-installatie rond hergebruik en infiltratie van regenwater aangelegd.

Alle geïnteresseerden kunnen op afspraak een geleid bezoek afleggen.

In Mortsel-info wordt hiervoor regelmatig reclame gemaakt. Tussen juni 2001 en april 2002 bezochten meer 35 particulieren deze demonstratie-installatie. Alle kandidaat-bouwers en andere geïnteresseerden krijgen een informatiebrochure en, indien gewenst, de VMM waterwijzer voor architecten.

Bij het GTI (technisch secundair onderwijs afdeling sanitair) wordt in 2002 een opstelling rond hergebruik van regenwater geplaatst.

K 0
V technische dienst, milieuambtenaar

K begroting 2000 herrekening TRP Koude
Beek en Struisbeek
V technische dienst, milieuambtenaar

K 8795-332-02 reglement duurzaam bouwen
V milieuambtenaar

Water

Nieuw:

Onderzoek naar de mogelijkheid om regentonnen (met voorfilter en overloop-infiltratiebuis naar de tuin) en/of infiltratievoorzieningen tegen verminderde kostprijs ter beschikking te stellen aan de inwoners van Mortsel.

Actie W.4: Duurzaam watergebruik bij de stedelijke gebouwen uitwerken met prioriteit voor gescheiden opvang en hergebruik van regenwater.

Momenteel zijn het JOC Centraal, het gebouw van de technische dienst (binnenkort politie), MG74 op Fort 4 en de G. Gezelleschool geheel of gedeeltelijk aangesloten op een regenwaterinstallatie.

Het GTI zal in de loop van 2002 of 2003 ook beschikken over een regenwaterinstallatie.

Het regenwater wordt gebruikt voor de spoeling van de toiletten en de schoonmaak van de gebouwen. Bij de G.

Gezelleschool wordt het regenwater voorlopig enkel gebruikt om de tuin te sproeien. Bij MG74 zal naast regenwater ook gezuiverd afvalwater terug gebruikt worden voor de spoeling van de toiletten. Er werden in alle stedelijke gebouwen spaardouchekoppen geplaatst. In MG74 en het gebouw van de technische dienst (binnenkort politie) werden watervrije urinoirs geplaatst.

De sporthal Den Drab, het stadhuis en het zwembad zijn geheel of gedeeltelijk afgekoppeld naar de fortgracht naar Fort 4.

Nieuw:

Waterverbruik binnen de stedelijke gebouwen opvolgen.

Bij nieuwbouw of verbouwingen telkens een wateraudit opstellen. Fort 4, de school- en sportgebouwen en gebouwen met een abnormaal hoog waterverbruik genieten hierbij de prioriteit.

Actie W.5: Vergunningenbeleid

Bij nieuwe verkavelingsvergunningen en waar mogelijk ook bij nieuwe bouwvergunningen en milieuvergunningen wordt hergebruik van regenwater opgelegd.

K	879-723-60 uitvoeren duurzame ontw.
V	hoofd techniek, milieuambtenaar

K	0
V	stedebouwkundige, milieuambtenaar

Mobiliteit

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2004

Actie LU.1.a1 t.e.m. actie LU.1.a5 : pagina 31
Actie LU.1.i1 t.e.m. actie LU.1.i4 : pagina 31-32

Actie M.1: Opvolgen dat de doelstellingen van het milieubeleidsplan inzake mobiliteit worden opgenomen in het nog op te stellen mobiliteitsplan. De milieu- en duurzaamheidsambtenaar worden betrokken bij het opstellen van het mobiliteitsplan. Bij het opstellen van het mobiliteitsplan rekening houden met de brochure van het Vlaamse gewest inzake de screening van het mobiliteitsbeleid (nog niet beschikbaar).

K	0
V	mobiliteitsambtenaar, milieuambtenaar

Actie M.2: Sensibilisatie

Sensibilisatie om korte verplaatsingen te voet of per fiets af te leggen en het gebruik van het openbaar vervoer aan te moedigen. Hiervoor kan worden samengewerkt met de lokale fietsersbond, de geïnteresseerde scholen en De Lijn (verlenging tram 7-15).

Om het gebruik van de fiets verder aan te moedigen moet het fietspadennet verder worden uitgebouwd en bewegwijzerd. De fietsstallingen worden verder verbeterd en uitgebreid. De mogelijkheid onderzoeken om na het plaatsen van de bewegwijzering ook een fietsrouteplan op te nemen in Mortsel-info (middenkatern). Deze maatregelen zullen verder worden uitgewerkt in het mobiliteitsplan.

K	na te kijken
V	mobiliteitsambtenaar, technische dienst

Actie M.3: Eigen diensten

Verder aanmoedigen van het gebruik van de fiets (o.a. fietspremie en jaarlijks fietsontbijt), het openbaar vervoer of carpooling voor het woon-werkverkeer van het personeel. Nagaan van de effectiviteit van de nieuwe fietspremie (opgestart sinds juni 2001) voor het personeel van de stedelijke diensten.

K	0
V	mobiliteitsambtenaar, milieuambtenaar

Voor de technische dienst en de diensten van fort 4 werd in 2002 een wagen op LPG aangekocht. Bij alle nieuwe aankopen van voertuigen kiezen voor milieuvriendelijke alternatieven en nagaan of er werkelijk een noodzaak tot bijkomende voertuigen is (tenzij bij vervanging).

De technische en administratieve diensten beschikken over dienstfietsen. Het gebruik van deze dienstfietsen verder aanmoedigen i.s.m. de diensthoofden.

Actie M.4: Bedrijfsvervoerplan

Bedrijven met meer dan 50 werknemers aanmoedigen om een bedrijfsvervoerplan te maken

K	0
V	mobiliteitsambtenaar

Bodem en grondwater

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2004

Hoofdstuk milieuverstoring in de bodem en het grondwater : pagina 45-46

Actie B.1: De lopende bodemonderzoeken en saneringen opvolgen en zorgen dat alle potentieel verontreinigde sites op termijn onderzocht raken. Opmaak van een geïnformatiseerd register van alle percelen waarvoor een exploitatie- of milieuvergunning werd afgeleverd na 1944.

K 0
V milieuableitend, technische dienst

Actie B.2: De stookolietanks binnen de eigen gebouwen stelselmatig verwijderen.

K krediet verbouwingen
V hoofd techniek, milieuableitend

Actie B.3: Sensibilisatie i.v.m. de verplichte controle van de stookolietank en de jaarlijkse afstelling van de brander, gekoppeld aan een verdere inventarisatie van de particuliere stookolietanks voor zover dit mogelijk is (geen meldingsplicht). Nieuwe stookolietanks op de bouwplannen laten aanduiden.

K 879-124-48 sensibilisering milieu
V stedenbouwkundige, milieuableitend

Actie B.4: Het peilputtenetwerk grondwater opvolgen en de grondwaterwinningen opzoeken en controleren

K 0
V stedelijke werf, milieuableitend

Actie B.5: Studie naar de sanering van de Grensscheidingsbeek, beschrijvend bodemonderzoek Krijgsbaan (gronden Bauning)

K studiekosten riolering en ruimtelijke orde
V ning
milieuableitend

Actie B.6: Een subsidiereglement opstellen m.b.t. het verwijderen van buitengebruikgestelde stookolietanks

K 8795-332-02 reglement duurzaam bouwen
V milieuableitend, financiële dienst

Hinder

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2004

Hoofdstuk geluidshinder : pagina 37-38

Hoofdstuk lichtverontreiniging : pagina 39-40

Actie H.1: Klachtenregistratie

Klachten over milieuhinder zullen geregistreerd worden via MKROS van zodra deze informaticatoepassing beschikbaar is. Inmiddels worden klachten verder opgevolgd.

K	0
V	milieuambtenaar

Actie H.2: Geluid

Onderzoek naar de mogelijkheden om administratieve sancties op te leggen voor niet-ingedeelde inrichtingen (wet 13 mei 1999).

K	0
V	milieuambtenaar

Actie H.3 : Geluid

Werking van de overlegcommissie voor de luchthaven Deurne opvolgen en klachten registreren.

K	0
V	milieuambtenaar, infodienst

Actie H.4 Licht

Samen met de middelstandsraad de handelaars verzoeken om hun lichtreclames op energiezuinige wijze (intensiteit en werkingsduur) te gebruiken.

Sensibilisatie om het gebruik van tuinverlichting door particulieren te ontraden.

De oude armaturen van de openbare verlichting werden in het verleden reeds vervangen door nieuwe energiezuinige armaturen die een minimum aan lichthinder naar boven toe veroorzaken.

K	879-124-48 sensibilisering milieu
V	milieuambtenaar

Actie H.5: Geur

Opvolgen van de vergunningsvoorwaarden voor bedrijven

Sensibilisatie en controle m.b.t. het verbod tot het verbranden van afval door particulieren. Hierover worden regelmatig artikels gepubliceerd in Mortsel-info.

Onderzoek naar de mogelijkheden om administratieve sancties op te leggen (wet 13 mei 1999).

K	0
V	milieuambtenaar

Natuurlijke entiteiten

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2004

Hoofdstuk verlies van biodiversiteit : pagina 50 t.e.m. 53

Actie N.1: Uitvoeren van het GNOP-actieprogramma

Het gaat hier meer bepaald over:

Fort IV:

Verder afsluiten van erosiegevoelige en onveilige plaatsen en gedeelten met een hoge natuurwaarde. Het grootste deel werd de voorbije 3 jaar al afgesloten.

Opstellen van een parkbeheersplan (conform het bosdecreet en zijn uitvoeringsbesluiten) met aandacht voor de principes van harmonieus parkbeheer en duurzaam natuurbehoud en -ontwikkeling. Hiermee is reeds gestart door de eigen diensten.

Begeleiding door externe deskundigen bij de finalisering van het plan is aangewezen

Aanpassen en verbeteren van oeverstructuur waar nodig en mogelijk.

Onderzoek naar de mogelijkheid om een deel van de historische gebouwen in te richten als winterverblijf voor vleermuizen.

Uit onderzoek is gebleken dat het fort nu al gebruikt wordt als winterverblijfplaats. Dit moet geoptimaliseerd worden.

Vallei Koude Beek:

Onderhoud van de bufferstrook langs de oevers van de Fortloop om het ontstaan van een beekbegeleidende vegetatie mogelijk te maken. De bufferstrook is begin 2002 aangeplant.

Opmaken en uitvoeren van een inrichtings- en beheerssplan voor de nieuw aangekochte gronden (3 ha) langs de Koude Beek i.s.m. met de lokale afdeling van Natuurpunt.

Overleg met de buurgemeenten m.b.t. de uitvoering van het GNOP voor dit gebied.

Klein Zwitserland:

Uitvoering GNOP verder opvolgen en betoelagen via het beheersplan van de VZW Natuurresevaten.

Spoorwegbermen:

Opstellen van een beheersplan i.s.m. milieuraad, indienen van een project bij het Aardgasnatuurfonds (indien mogelijk)

Actie N.2: Deelnemen aan de Behaag ... Natuurlijk actie van 'De Wielewaal'. Morsel neemt hier al enkele jaren aan deel.

Actie N.3: Het gemeentelijk subsidiereglement op de aanleg en het onderhoud van kleine landschapselementen verder bekend maken. Tot nu toe maken enkel de 2 natuurverenigingen van Morsel gebruik van het reglement.

K 879-721-60 uitvoeren GNOP
V milieuambtenaar, groenambtenaar, dienst fort 4, technische dienst

K 0
V milieuraad, milieuambtenaar

K 8794-332-02 reglement KLE
V milieuambtenaar

Interne milieuzorg

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2004

Hoofdstuk krijtlijnen voor een duurzaam gemeentelijk beleid : pagina 55 t.e.m. 57

Actie I.1: Intern milieuzorgsysteem

In de andere hoofdstukken van dit milieujaarprogramma worden al verschillende maatregelen rond interne milieuzorg vermeld (afval, water, energie, aankoopbeleid).

In 2002 moeten deze maatregelen verder uitgebreid en geoptimaliseerd worden.

In maart 2002 werd, onder impuls van de werkgroep ontwikkelingssamenwerking, door de ambtenaar bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking i.s.m. de milieuambtenaar een rondvraag bij het stadspersoneel uitgevoerd over welke bijkomende maatregelen er rond milieuzorg en duurzame ontwikkeling op de werkplek mogelijk zijn.

De resultaten van deze rondvraag vindt u als bijlage bij dit milieujaarprogramma

Op basis van deze rondvraag en dit milieujaarprogramma zullen i.s.m. het college, de stafvergadering en de afdelingsvergadering technische dienst concrete maatregelen worden uitgewerkt.

Het personeel zal via het personeelsblad in kennis worden gesteld van de belangrijkste plannen en resultaten rond interne milieuzorg onder de vorm van een samenvatting van dit milieujaarprogramma. Vooral voor het personeel van de technische dienst worden regelmatig specifieke vormingsmomenten voorzien. Bij de uitvoering van specifieke projecten (aankoop papier, nieuwe voertuigen, projecten rond bouwen en verbouwen, plaatsing van regenwaterinstallaties door de eigen diensten, uitbouw eigen energiezorgsysteem, ...) is er samenwerking tussen de milieuambtenaar en de betrokken personeelsleden.

Via Morsel-info wordt de bevolking op regelmatige basis in kennis worden gesteld over de uitwerking van deze maatregelen. Een aantal voorbeeldprojecten rond hergebruik en infiltratie van regenwater, alternatieve energiebronnen, composteren, ... worden op regelmatige basis opengesteld voor het publiek (zie andere hoofdstukken)

K 879-124-02 werking milieudienst
V milieuambtenaar, dienst ontwikkelingssamenwerking, afdelings- en stafvergadering, infodienst

Energie

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2004

Hoofdstuk rationeel energiegebruik : pagina 77-78

Actie E.1: Energiecoördinator

Het stadsbestuur stelt ... aan als energiecoördinator(en) voor de stedelijke gebouwen.

K	0
V	

Actie E.2: Energieboekhouding en energiezorgsysteem

De stad Mortsel gebruikt momenteel een energieboekhoudingsysteem voor 33 gebouwen.

De meterstanden voor gas, elektriciteit en stookolie worden maandelijks geregistreerd. Het systeem werd in de loop van 2001 opgestart. Vanaf 2002 is het systeem op 'kruissnelheid' gekomen.

K	879-723-60 uitvoeren duurzame ontwikkeling
V	energiecoördinator

Op basis van o.m. de resultaten van deze energieboekhouding voor het jaar 2001 zal in 2002 een verwarmingsaudit voor het stadhuis en de academie voor muziek, woord en dans worden uitgevoerd door een extern studiebureau. Doel is de sturing van de verwarmingsinstallaties te optimaliseren. De verwarmingsinstallaties op aardgas zijn nog niet aan vervanging toe.

Verder zal een relighting van het stadhuis (bovenverdieping en in tweede fase ook de kantoren) worden uitgevoerd.

Tot slot wordt door de eigen diensten voor de 33 gebouwen een overzicht opgemaakt van de aanwezige verwarmingsinstallaties (type brander en ketel, vermogen, brandstof, bouwjaar, sturing). Op basis van dit overzicht en de resultaten van de energieboekhouding zullen nieuwe investeringen voor de komende jaren worden gepland.

Actie E.3: Energie-audit

Het stadsbestuur zal een energie-audit opstellen voor alle stedelijke gebouwen waar nieuwbouw of verbouwingen zijn gepland en bij alle gebouwen met een abnormaal hoog energieverbruik. Hiervoor zal waar nodig worden samengewerkt met gespecialiseerde firma's.

K	879-723-60 uitvoeren duurzame ontwikkeling
V	energiecoördinator

In 2002 wordt het MG74 op Fort 4 verbouwd tot bureau voor de technische dienst. Er worden op basis van een verlichtingsstudie langwerpige fluorescentielampen met elektronische voorschakelapparatuur, efficiënte spiegeloptieken en daglichtsturing worden geplaatst. Hierdoor zal het verbruik tot 75% lager zijn dan bij de oude bureaus in fort 4.

Voor dit gebouw werd ook een verwarmingsstudie uitgevoerd en werd de bestaande verwarmingsinstallatie uitgerust met een weersafhankelijke regeling gekoppeld aan een tijdsturing en thermostatische kranen in de burelen.

Energie

Actie E.4: Hernieuwbare energie

Op basis van een studie uitgevoerd door IZEN i.s.m. Dalkia en Electrabel zal in de loop van 2002 een aanbesteding worden uitgeschreven voor de plaatsing van 120m² zonnepanelen voor de opwarming van het suppletiewater en de voorverwarming van het douchewater.

Op het stadhuis werd begin 2002 een zonneboiler geplaatst voor de fietsersdouche. Deze installatie zal ook als demonstratie-installatie voor geïnteresseerde inwoners worden gebruikt.

Bij het GTI (technisch secundair onderwijs) wordt de didactische installatie voltooid. Ze omvat een fotovoltaïsche panelen (autonoom systeem en netkoppeling) en een zonneboiler (naverwarming op met aardgasgeiser en koppeling aan vloerverwarmingssysteem). Op de opendeurdag 2002 zal deze installatie voor het grote publiek worden opgesteld.

Actie E.5: Sensibilisatie

Op 26 maart 2002 heeft de gemeenteraad het subsidiereglement voor de plaatsing van een hoogrendementverwarmingssketel en -branders, de plaatsing van hoogrendementsglas, dakisolatie en een zonneboiler goedgekeurd. Een kopie bevindt zich als bijlage bij dit jaarprogramma

Sensibilisatie van de bevolking m.b.t. rationeel energieverbruik en alternatieve energiebronnen en de realisaties van het stadsbestuur terzake (informatie-avond, artikels in Mortsel-info)

Waar mogelijk nemen de betrokken personeelsleden deel aan studiedagen en opleidingen rond REG.

K	879-723-60 uitvoeren duurzame ontwikkeling
V	milieuambtenaar, hoofd techniek, energie coördinator

K	8795-332-02 regl.duurzaam bouwen
V	879-124-48 sensibilisering milieu energiecoördinator